

TORONTALI KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagykikinda.

Egyesült „Kikindai Közlöny” és „Felső Torontál”

Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési díj:

Postán küldve, vagy házhoz hordva: Egész évre 14 kor,
Félévre 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 ml.

Egy szám 12 fillér.

Hogy tarthatjuk meg a magyar földet.

Gazdák figyelmébe.

A folyók ivóvizet adnak, hajókat hordanak, malmokat hajtának, tehát hasznunkra válnak. De, ha megáradva kilépnek medrükéből, városokat, vagyont, életet pusztítanak el.

Tűz nélkül meg nem élhetnénk. Épp oly nélkülözhetetlen elem az az emberiségre, mint a víz. De épp olyan, sőt még nagyobb, gyakoribb károkat is okoz a tűzvész, mint a kiáradt folyók.

Vannak gyilkos mérgek is, melyek okkal-móddal használva, a leghatásosabb gyógyító szerek.

Ilyen jótékony s egyszersmind ilyen romboló hatású dolog a hitel is.

A könnyelműen igénybe vett, rosszul felhasznált hitel magánosokat, sőt egész országokat tönkre tett már, hatásában nagyobb, maradandóbb károkat okozva, mint tűzvész, áradás.

De viszont a jól felhasznált hitel legfőbb támasza, sőt nélkülözhetlen, életető eleme a gazdáknak, iparosoknak, kereskedőknek, sőt magának az államnak is.

A mi közgazdasági viszonyaink csak nagy későn kezdtek kialakulni, hitelközvetítő intézetek csak újabb időkben létesültek; a telekkönyvvezés hiányossága megnehezítette a jelzálogos kölcsönöket nyújtó társaságok működését s így történt, hogy nálunk éppen az ország fenntartó osztálya, a kis- és középbirtokos gazdák nagy része csak drága kamat mellett tudott valóságos uzsora kölcsönöket felvenni.

Ez azután a teljes eladósodást vonta maga után, mert nemhogy az adósság törleszhető lett volna, de sőt a magfizethetetlen nagy kamatok hátraléka is a kölcsönt, tehát szaporította.

Pedig kétségtelen, hogy a gazdáknak szükségük van a hitel segítségére, s annak egyszerű felhasználása mellett anyagi boldogulásukat nagyban elősegíthetik. Szükségük van hitelre, hogy az így rendelkezésükre jutó tőkét birtokukon hasznos beruházásokra fordíthassák, mely a föld jövedelmezőségét a kölcsönt kamata és törlesztésénél nagyobb százalékkal növeli.

Avagy módot ad arra a szolid kölcsön, hogy új birtoktesteket vehessen a gazda, melyek saját birtokát kiegészítik, jövedelmezőségét emelik.

Szükséges sokszor a gyermekek részének kielégítésére is, hogy a birtokot

ne kelljen evégből eladni, vagy szétforgácsolni.

De kell-e mondanunk, hogy a fényűzés, mulatozás, reprezentálás miatt vagy végett csinált adósságok veszedelmbe, pusztulásba hajtják a hitelt könnyelműen kihasználó, földjét oktalanul, inproductív adósságokkal terhelő gazdát?

Lám, éppen a kisebb értelmiséggel bíró, de puritánabb erkölcsű magyar parasztgazdák adnak példát a nemesi birtokosoknak arra, hogy miért kell kölcsönt felvenni s miként kell azt felhasználni. Mert tény, hogy a földhesség nevezett magyar parasztgazdák új meg új földeket vesznek adósságra, de ezt az adósságot azután munkájukat le is törlesztik s így segítenek legalább részben megtartani magyar kézben azt a magyar földet, mely lassan-lassan idegenek tulajdonába kezd átmenni.

Hogy a gazdáknak eddigelé inkább ártalmára, mint hasznára volt a hitel annak oka abban is rejlik, hogy jobb ára magánoktól, vagy kisebb vidéki pénzüzetektől vettek fel kölcsönpénzeket, magas: 7—10% os kamatra, anélkül, hogy ezzel a tőke is törlesztett volna. S ezt a kölcsönt is bármikor felmondhatta a hitelező, ami állandóan a legnagyobb veszedelemmel fenyegeti az adóst.

Ez a módja a kölcsönvevésnek kereskedőnél megjárhatja, mert ennek kilátása van rá, hogy a vett és eladott árukból befolyó összegekkel egyszersre vagy nagyobb részletekben rövidesen visszafizetheti adósságát.

Már a gazdáknál egész ellenkezőben áll a dolog.

A gazdának, ha fokozni és állandósítani akarja jövedelmét, akkor belterjesebben kell gazdálkodnia, befektetéseket kell eszközölnie. Az ehhez szükséges, rendszerint magasabb összegre rugó, pénztőkét aligha tudja összetakarítani a gazda, főképp akkor, mielőtt a belterjesebb gazdálkodást megkezdhetné volna. Ha tehát az e végből szükséges pénzt kölcsön útján szerezi be, ezzel helyes, gazdaságos dolgot művel.

Igen ám, de magának a beruházásnak természetében rejlik, hogy ennek az eredménye csak évek múlva, fokozatosan fog jelentkezni. Pénzben kifejezhető hatása nem vehető mindjárt számításba, a befektetett összegek nem hoznak mindjárt az első évben nagy értékű többletet, hanem csak évről-évre emelkedő jövedelem forrásává lesznek. Folytonosan, állandóan éreztetni jó hatá-

sát, de nem nagy mértékben. Tehát sohasem lesz meg az az eredménye, hogy egyszer, akár egy nagyon jó évben is, egyszersre vissza tudja fizetni a gazda az annak idején befektetés céljára felvett adósságot. Ennélfogva az egyszerű, felmondható kölcsön mellett állandóan terhelni fogja a birtokot az adósság s átszáll az utódokra is, anélkül, hogy valaha is kilátás lehetne annak visszafizetésére.

Igy tehát természetes, hogy az ilyen kölcsönt is olyképpen kell felvenni, hogy azt ne egyszersre kelljen visszafizetni, hanem alig érezhető évi részletekben lehessen törleszteni, évek hosszú során át, amit könnyen fizetni lehessen a birtok jövedelmének ama többletéből, amelyet a jól felhasznált kölcsön, a hasznos befektetések által szerzett magának a gazda s amitől még felesleg is maradjon, jócskán.

Ily módon a gazda nyugodtan, a gazdálkodásra oly káros rázkodtatások nélkül tehet eleget kötelezettségének.

A jelzálogos kölcsönöknek ezt a nemét zálogleveles, vagy évi járadékos kölcsönnek nevezik s ennél, az előre megállapított, mindig egyenlő összegű évi fizetésben (mely rendszerint félévenként esedékes nemcsak a kamat, hanem már bizonyos törlesztés is befoglaltatik, s így ezen egész, vagy félévi fizetések teljesítése által az adósság és annak kamata egyidejűleg, egyszersre törlesztetik s bizonyos, előre meghatározott évi idő letelte után a teljes adósság észrevétlenül vissza lesz fizetve.

Magától értetődik, hogy mennél rövidebb idő alatt akarja a gazda az ilyen kölcsönt eképpen visszafizetni, annál magasabb az évi járadék összege is; ámde, és ezt különösen hangsúlyoszuk, az ilyen törlesztéses kölcsön után minden előnye mellett is rendszerint jóval kevesebbet kell a gazdának kamattal, törlesztéssel együtt fizetnie, mint a mennyit az egyszerű kölcsönök után csak kamat fejében fizetnek a kis takarékpénztárak, vagy éppen a hitelszövetkezetek, amelyeket lelkiismeretfurdulás nélkül hasonlíthatunk össze az uzsorásokkal.

Ez a törlesztéses jelzálogkölcsön, mint már kifejtettük, sokkal előnyösebb a gazdára nézve, mint az egyszerű, törlesztés nélküli kölcsön, mert hisz kevesebb az évi fizetni való s mégis letelik az adósság is valamikor. Csak az a baj, hogy ez a valamikor bizony sokáig tart; 30-40 esztendeig és ezt nem mindig éri meg az, aki az adósságot felvette

Igy sem érvényesülhet tehát az a fontos nemzetgazdasági elv, hogy az a nemzedék fizesse meg a földet terhelő adósságot, amely azt felvette. S ne az apa adósságát a fiú, az unoka.

Mi tehát a teendő? Hogyan, mily uton teremtsen a sok gonddal sujtott gazda oly nagy készpénztökét, melylyel egyszerre kifizethesse az általa, vagy akár még elődje által felvett jelzálogos kölcsönt?

Azelőtt nem ismerték ennek módját, ha csak nagy örökség, főnyeremény, vagy más ily váratlan csoda útján nem.

Most azonban két hatalmas pénzügyintézet; a Magyar általános takarékpénztár részvénytársaság és a Triesti általános biztosító társaság közös erővel lehetővé teszi, hogy azok a földbirtokosok, akik e két intézet hathatós támogatását igénybe veszik, feltétlenül meg tudják szabadítani birtokukat az arra felvett, vagy felveendő jelzálogos adósságoktól.

Ugyanis a Magyar általános takarékpénztár részvénytársaság a Triesti általános biztosító társaság közreműködése mellett rendes, törlesztéses jelzálogos kölcsönt ad magyarországi földbirtokokra s egyéb, teherképes ingatlanokra, épp oly jelzálogos kölcsönöket, mint bármely más földhitelintézet, akár a Jelzálogbank, Magyar Földhitelintézet stb., de azzal az összehasonlíthatatlanul nagy előnnyel, hogy míg más intézetnél 40, 50, sőt 60, 70 éven át feltétlenül folyton, s végig fizetni kell a kamatokat s törlesztést, és pedig a kölcsönvevőnek, vagy ha ez meghal időközben, úgy fiának, unokájának, s csak a legutolsó részlet kifizetése után szűnik meg az adósság, addig a Magyar általános takarékpénztár által ezen szóban lévő módzat szerint adott jelzálogos kölcsönök abban a pillanatban más uton megtérülnek, amint a kölcsönvevő meghal, még ha ez a kölcsönvétel után akár csak néhány hét, vagy hó után történik is, vagy is ha még akár 40, 50 évi törlesztés lett volna is fizetendő. S így az apa által kölcsönrel megterhelt birtok feltétlenül e tehertől menten jut a fiú: az örökös birtokába. És még egy nagy előny; a haláleset napjáig már törlesztésre lefizetett összeg is készpénzben rendelkezésre áll az örökösnek.

Ime, mily számtalan előnyt nyújt a gazdának, ha ily kölcsönt vesz birtokára:

a) A birtokot terhelő adósság az ő halálával rögtön felszabadult a teherrel s örökösei tisztán kapják azt kezükbe.

b) Családja még bizonyos készpénzt is kap az ő halálakor, mely a halálesettel járó kiadások fedezésére s azonfelül esetleg egyes családtagok kielégítésére fordítható.

c) Ez utóbbi lehetővé teszi, hogy a birtokokat ne kelljen az örökösök között felaprózni.

d) Csakis ez uton érhető el az a fontos nemzetgazdasági elv, amit előbb említettünk, hogy t. i. a földbirtokra felvett adósságokat mindig az a generáció fizesse vissza, amely azokat felvette s élvezte.

Amit itt ismertettünk, az oly világos, közzelfogható előnyt, jótéteményt

nyújt a magyar földbirtokos osztálynak, hogy valóban szükségtelenek találjuk, hogy magunk dicsérgessük. S az is világos, hogy ez a módszer, amelyet fent-írottak szerint a Magyar általános takarékpénztár és a Triesti általános biztosító társaság vezetnek be, nem más, mint a jelzálogos kölcsönügyletnek az életbiztosítással való észszerű összeegyeztetése.

Tény azonban, s természetes is, hogy ez a nagy előny némi áldozatba kerül. A jelzálogos kölcsönök ez a módja azzal jár, hogy az évi törlesztés valamivel magasabb, mint az egyszerű 60—70 évre szóló kölcsönök törlesztése. Ez a kis többlet az ára annak a fel-emelő tudatnak, hogy atyáink földjét tisztán, tehát mentesen fogjuk hátrahagyni gyermekeinknek, biztosítva ezzel boldogulásukat. De minden orvosság pénzbe kerül; a fő az, hogy használjon. S az általunk ajánlott mód egyedüli, de feltétlenül biztos megakadályozója annak, hogy a magyar földbirtokos osztály: hazánknak minden időben államfentartó eleme, tovább haladjon lefelé az anyagi pusztulás lejtőjén.

Még így sem kerül azonban többbe, mint a mennyit a legtöbb gazda, s különösen kisgazda, most fizet a vidéki kisebb pénzügyintézeteknek, szövetkezeteknek, anélkül, hogy a tőkéből csak egy fillér is törlesztetnék.

Önmagán, családján segít az a gazda, aki megragadja ezt a módot arra, hogy atyjai földjét felszabadítsa az azt terhelő adósságtól. Mert a már más helyen felvett kölcsönöket is konvertálni lehet ilyen biztosított jelzálogos kölcsönre; aki pedig most vesz fel új kölcsönt, az még éppen csakis ilyen módon köti meg azt az alább említett intézetnél.

Mi szeretettel eltelve a magyar iránt, őszinte szívvvel ajánljuk ezt az intézményt a kis és a nagy birtokosok figyelmébe is.

Vajha már apáinknak is ajánlhatuk volna!

T. E.

Italmérési engedély elvonása adóhátralék miatt A pénzügyminiszter az italmérési engedélyt gyakorló makkai adó nem fizetők italmérési engedélyének bevonása tárgyában a pénzügyigazgatóságokhoz 89. 186/904 sz. a. rendeletet intézett, melyben kimondja, hogy italmérési engedéllyel bíró oly egyénektől, akik adótartozásukat s jelszen az italmérési ítélet után kivetett kereseti adójukat több éven át nem fizetik és akikről ezek az adótartozások a rendes végrehajtás útján sem hajthatók be, az italmérési engedély az 1899. XXV. t. cz. 3. §-ának első bekezdése, illetőleg 15-ik §-ának 3. pontja értelmében elvonandó. A pénzügyminiszternek ehhez a rendelethez nincs és nem is lehet szavunk, mert azt nem lehet kifogásolni, hogy a kincstár elveszi attól az általa adott kegyeret, aki vele szemben abszolúte nem hajlandó kötelezettségeit teljesíteni, de igenis: kifogásoljuk a módot, a hogy ezt a rendeletet a pénzügyigazgatóságok értelmezik és végrehajtják. Egyes pénzügyigazgatóságok ugyanis a rendeletről azzal a hozzáadással értesítik a feleket, hogy: „tehát összes adótartozásukat 14 nap alatt az italmérési engedélynek különbeni bevonása terhe mellett kifizessék”. Nem hisszük, hogy a pénzügyminiszternek ilyen 14 napos exekució lett volna a szándéka, mert a rendeletnek ilyen kíméletlen módon való végrehajtással el lehet érni azt, hogy nagyon

sok italmérési engedélyes tönkre jut a váratlan engedély elvonás folytán, de az adóhátralékukat rendezzék — és mi azt hisszük, hogy ez volt a pénzügyminiszter szándéka, nem pedig egy csomó állampolgár koldusbotra juttatása — perazé, nem 14 nap alatt, ami lehetetlen, hanem kellő idő, mondjuk 3—4 hónapon belül. A pénzügyigazgatóságok helytelen felfogásával szemben nagyon üdvös volna, hogy a pénzügyminiszterium újból utasítsa a pénzügyigazgatóságokat arra, hogy az adóhátralékoknak az italmérési engedély bevonása után való behajtásának megkísérlését csak hosszabb határidő adása után s esetleg a fennforgó méltányos körülmények alapján engedélyezendő részletfizetési kedvezmény pontos be nem tartása esetén gyakorolják.

Választási mozgalmak.

Van már ellenjelölt, nem áll egyedül a szabadelvűpárt kikiáltott jelöltje, Telcsecsy Kristóf.

A zavarosban halászni szeretőknek nem tetszett az az egyetértés, mely a felekezetek és különböző nyelvű lakosok között uralomra jutott és okoskodni kezdtek, hogy mi módon lehetne itt zavart csinálni a kedélyekben, hogy azután a hazafias meggyőződés álarca alatt, népbolondító, maszlagos szavakkal megtevésszék a népet és a megtevésszéstől hasznot húzzanak.

Ezeknek a mosolygós képű népbárátoknak (?) haszonleső szándékait látja, tudja minden ember és aki józanul tud gondolkodni, ez nem is ül fel nekik.

Ők nagy dolgokat akarnak csinálni és megteremtették a paraszt pártot, a melyből azután kikerült a jelölt is: II-ik Makkai Zsiga.

Akosfalva és Nagykikinda egy színvonalra került.

Az akosfalvi kerületben Makkai Zsiga most van köruton és tartja vérei között és előt programbeszédjét. Ezt a programbeszédet ide iktatjuk mustrának, hogy lásák a választók, hogy milyen az ilyen minőségű jelöltnek a programbeszédje, de meg azért is adjuk közre, mert a helybeli Makkai Zsiga: Budisin Sándor is ilyen formát fog az ő véreinek mondani.

Hangzik pedig a programbeszéd ekképen:

— Testvéreim! Véreim! Mi nagy dolgokat akartunk csinálni, de a Tisza és a kormány gazeaga nem engedte s haza küldtek minket fennről: En megint fellépek képviselőnek és hozzátok fordulok, mert az intelencia (intelligencia akart lenni) mind osztrák. En titetek mindég ismerlek, de az urak csak ha rá szavaztok. Tehát válasszatok engem meg.

Ép ilyen beszéd lesz a mai is valószínűleg, ép oly magas politikai szárnyalásu, csak azzal a különbséggel, hogy az akosfalvi Makkai Zsiga magyar ember, aki mindig hű a magyar állameszméhez, aki nem gravitál másfelé és nem tör a magyar állam supremációjára ellen, mint a nagykikindai Makkai Budisin Sándor.

Ez nemzetiségi, aki Pavlovits Lyubomir táborához tartozik, tehát nem hű, nem hazafi.

Pavlovits Lyubomir kerületében az idén is elégettek egy nemzeti színű zászlót, épúgy mint a multkori választás alkalmával.

Pavlovits iskolás fiukat vert véresre, mert azok a magyar himnust énekelték. A magyar himnusz elénekléseért büdös magyarozta Pavlovits a gyermekeket. Amikor ezért Pavlovitsot a képviselőházban felelősségre vonták, Pavlovits félve a veréstől, letagadott mindent és becsület-szavára kijelentette, hogy ha bebonyitják róla e vádak: ő rögtön lemondana mandátumáról.

Azóta bebonyitották e vádak, el is itélték Pavlovicsot és ő még sem mondott le.

Ez a nemzetiségi jelölt tulajdonsága. Ilyen jelölt lép a mai napon a választás

tók elé és kéri támogatásukat.

Ne már ilyen jelöltet hazafi nem támogathat!

Az már mégis csak több volna a soknál!

Ami németjeink úton útfélen tüntetnek hazafias magyarral, verik a mellüket, hogy ők ilyen még olyan magyarok, kik utolsó oseppe vérukkal is készek azt bebizonyítani és ime most mit látunk?

A nemzetiségi jelölt nevét ordítják. Azét a jelöltét, akinek programja hazafias nemzeti ellenes, akinek törekvése egyenes házaárulás, mert az egységes magyar nemzet ellen irányul.

Figyelmeztetjük német polgártársainkat, gondolják meg jól, hogy mit cselekszenek. Nem jó az a talaj, amelyre oszibitani hagyják magukat. Ingtag alap, amely egyszerre lesüpped és maga alá temeti azt, aki rajta áll.

Ne hagyja el őket a józan ész, mely őket minden tettükben eddig vezérelte és jóra vezérelte.

Ne hagyják magukat bizonyos potriccsárok által megtévesztelni és jusson eszükbe, hogy a magyar parlament nem az a hely, hol kétes hazafiak gyülekeznek, hanem a magyar nemzet által választott hazafiak helye, akikre van bízva a nép, az ország jóléte, haladása, mindene.

Nagyikinda városát nem szabad és nem lehet oda sülyesztetni, hogy olyan képviselőt küldjön a maga képében, aki a képviselőház portásának műveltségi fokán sem áll.

Ezt nem akarhatja az, akinek az ő városának haladása, hírneve, becsülete szívében fekszik.

Nagyikinda városa nem Ákosfalva, akinek képviselője, mikor a képviselőházba először lépett, kezét oskolt a portásnak, akit legalább és királynak nézett.

Gonosz hazafiatlan, romlott elmeszüléménye ez a parasztjelölés, melynek mögötte más lappang.

Gonoszsága abban rejlik, hogy képes lehet osztályharcot is előidézni és ézért lelkiismeretlen és erkölcstelen is.

Bizunk azonban a választók hazafiaságában, hogy nem hagyják magukat megtévesztelni, bizunk bennök, hogy több lesz bennök a tisztesség és józanság, mint az a hajlam, hogy olyanra adják szavazatukat, aki — talán gazdálkodónak igen jó és becsületes is —, de képviselőnek nem való!

Azért tartunk ki husséggel jelöltünk mellett és mi se legyen képes eltántorítani attól az elvtől, melynek képviselője:

Tellecsky Kristófi!

HIREK.

— **Választási naptár.** Január 26. Aradmegye 7, Csanádmegye 2, Temesmegye 9, Hunyadmegye 6, Baranyamegye 5, Borsodmegye 3, Mosonmegye 2, Sárosmegye 6, Turócsmegye 2, Fejérmegye 5, Szabolcsmegye 5, Bácsmegye 11, Biharmegye 12, Kolozsmegye 4, Györmegye 3, Pestmegye 11, Maramarosmegye 6, Nyitramegye 11, Borsodmegye 6, Somogy megye 8, Esztergommegye 2, Liptó megye 2, Ungmegye 4, Udvarhelymegye 3, Hajdumegye 3, Gömör-Kisontmegye 6, Arvamegye 2, Tolnamegye 6, Maros Tordamegye 5, Háromszék megye 4, Torontálmegye 11, Hontmegye 3, Szatmármegye 8, Vas megye 10, Pozsonymegye 8, Abauj-Torna 7, Szolnok-Dobokamegye 5, Ugoosamegye 2, Jász-Nagykun-Szolnokmegye 6, Komárommegye 4, Nagyküküllő 4, Krassó megye 2, Fogarasmegye 2, Beszterce-Naszódmegye 2, Beregmegye 4, Csikmegye 4, Krassó-Szörény 7, Trencsénmegye 8 kerülete, Arad 1, Budapest 9, Sopron 1, Gyöngyös 1, Temesvár 1, Szeged 2, Eger 1, Pápa 1, Újvidék 1, Nagyvárad 1, Pozsony 2, Gyulafehérvár 1, Abrudbánya 1, Kecskemét 2, Nyiregyháza 1, Szabadka 3, Maros-Vásárhely 2, Vizakna 1, Debreczen 3, Székesfejérvár 1, Kassa 1, Félégyháza 1, Zom-

bor 1, Békés Csaba 1, Székesfejérvár 1, Szatmár 1, Békés 1, Körömszabánya 1, Pécs 1, Brassó 2 kerülete — 308 kerület.

Január 27. Kolozsvár 2, Kézdi vásárhely 1, Zenta 1 — 4 kerület.

Január 28. Nagyikinda 1, Makó 1 — 2 kerület.

Január 29. Fiume 1 — 1 kerület.

Január 30. Békésmegye 3, Baja 1 — 4 kerület.

Január 31. Szebenmegye 4. Miskolc 2, Szentés 1 — 7 kerület.

Február 2. Hajdu-Böszörmény 1 — 1 kerület.

— **Eljegyzés.** Mold Ferenc kir. tör. törvényszéki tisztviselő eljegyezte Pálkás Ilonka kisaszonyt, Pálkás András helybeli földbirtokos kedves leányát.

— **Hymen.** Ruzs Hermann a délm. gazdasági bank tisztviselője tegnap vezette oltár elé Kraushaar Károly lapszerkesztő és bankigazgató kedves leányát, Gabriella kisaszonyt.

— **Tanügyi kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Szukk József tanítót a kisoroszi állami elemi népiskolához rendes tanítónak kinevezte.

— **A Humanitás jótékonyági négyesület** folyó január 25-én d. u. 3 órakor tartja rendes évi közgyűlést az egyesület ovoda helyiségében, melyen a január 11-ére kiűzve volt közgyűlés tárgysorozata felett, a jelenlevők fognak a tagok számára való tekintet nélkül határozni, s melyre a tagok ezúttal is meghívattak.

— **A Casinó** folyó hó 29-én vasárnap délután 2 órakor tartja meg ezidei közgyűlést.

— **Uj posta hivatal.** A temesvári posta és távirat igazgatóság Ujszentiván községben f. évi január hó 21-étől posta ügynökséget léptetett életbe, mely bárhova szóló levél postai küldemények, továbbá 1000 korona értékűt meg nem haladó pénzküldemények, csomagok közvetítésével van megbízva.

— **Kirabolt minisztráns gyermekek.** Valkányon mint tudósítók jelenti, f. hó 18-án a gör. kel. ó-hitűek vizkereszt ünnepén Zomborán Mihály oda való lelkész 11 éves Miklós nevű fiát a szintén tizenegy éves Kalina János társaságában a hívekhez küldte vízszentelés végett a házakba. Egyik utcában négy ismeretlen suhanc megátámadta a két egyházi ruhában öltözött gyermeket a földre teperte és 1 kor. 40 fill. összegyűjtött, a diplomra szánt kegyes adományt erőszakkal elrabolták tőlük.

— **Kedélyes szomszéd.** Schannen Ferenc fiatal gazda mint levelezőnk írja, a minap éjféli tájt borközi állapotban tért haza. Mikor a szomszédja ablaka alatt elhaladt, egy mulatságos gondolata támadt, hogy megtréfálja a szomszédját. Hazaérve lekasztotta két csövű vadászfegyverét beörgetett Erling Ferenc ablakán, a mikor az az ajtóban megjelent megkérdezte tőle, hol állsz öreg? A konyha ajtóban volt a felelet. Mire egy lövés dördült el és az öreg ember a lábán találva összeesett. Schannen a csendőrség előtt azt mondta, hogy oly részeg volt, hogy miképp került szomszédja udvarába akivel különben jó barátságban él és hogy miért lőtte volna meg, nem tudja.

— **Nagy drágaság Kikindán.** Rég ideje nem volt olyan kegyetlen, nyomasztó, csaknem érthetetlen drágaság a kikindai piacon, mint amilyen ma rémitgeti a gazdaszonyokat és több gyermekes családapákat. A mult esztendei nagy szárazság, a gyöngye termése a minden oldalon sulyossá lett gazdasági viszonyok csak most éreztetik tulajdonképpen való hatásukat. A készletek kimerültek, a kemény tél drágává tette a tüzelőanyagot, a takarmány, a kiviteli tilalom dacára is fogytán van, — mind ez okok maguk után vonják a következmények egész hosszú sorozatát és felvetik a napi szükségletet szolgáló iparcikkek árát. Altalános elégedetlenség és panasz hangzik fel a kikindai piac vásárlói között. A szárnyas aprójószág hallatlan magas árra emelkedett: a gyöngye csirke 2.60—2.80 korona, a kacska 5—5.20 kor.

Legdrágább aránylag a szőlőség; egy csomó sárgarépat nem lehet 30 filléren alul kapni. A tojás ára még napokkal ezelőtt 8 fillér volt, ma már 10, sőt 12 fillér, — darabonként. Nagy szó ez; a kis számok a népek nyomorát jelzik és főleg a legszegényebb néposztály sanyli meg leginkább a határon túllépfő drágaságot.

— **Lopás egy szövetkezetenél.** Oroszlámosról jelentik lapunknak, hogy az ottani szerb fogyasztási szövetkezetenél nagy lopásnak jöttek nyomára. László Illés szövetkezeti elnök tette a feljelentést, hogy a szövetkezet helyiségéből nagy mennyiségű ruhakelme, élelmi szer hiányzik. A feljelentés alapján a csendőrség letartóztatta László József nagyzombori illetőségű bukkott kereskedőt az egyesületi elnök egyik rokonát, a ki a szövetkezeti árak eladásánál időről időre segédkezett. László beismerte a lopást és hogy álkulcsossal járt be az üzletbe élnek idején. A lopott arukon a községben potom áron adott túl.

— **Szavilánzezi Nadina** ma este lép fel 45 tagból álló orosz énekes társulatával. A híres daltársulatot a legjobb hír előző meg és a sajtó a legőszintőbb dicsőretekkel halmozza el mindenütt, a hol csak hangversenyek a társulat. Nálunk már ismeretes, de azért mindenestre nagy közönség fogja hallgatni a mai hangversenyt.

— **A „Volkswille” t elkobozták.** A temesvári „Volkswille” oz. szocialista lapot ismét elkobozták. Izgató cikkben támadta a magyar államot és szidalmakkal illetve vezetőifiait. Az ügyesség a bünvádi eljárást megindította.

— **Ezen lap kiadóhivatala,** valamint Magyarország, Ausztria és Németország összes egyéb újságai és folyóiratainak kiadóhivatalai Mosse Rudolf hirdetési irodájával megegyeztek, miszerint ezen ország összes irodáiban hirdetések ugyanazon feltételek mellett vállaltatnak el közlésre, mint az újságok kiadóhivatalaiban. A hirdetőre, ki hirdetései közlése céljából Mosse Rudolf hirdetési irodájához fordul, ezáltal többköltség, vagy egyéb kiadás nem háramlik, sőt inkább jelentékeny előnyökben részesül, mely előny különösen a hirdetésre használt újságok számának növekedésével, tetemesen gyarapodik. Többek közt elégséges több újság részére is egy kézirat beküldése; az összes hirdető újságokról egy számla állittatik ki, és így a hirdető minden egyes újsággal való leszámolástól megkíméltetik; tartós és nagyobb hirdetési megbízásoknál a hirdető megfelelő árendeménnyben részesül. Költségek és hirdetés minták készséggel szolgáltatnak. A hirdetések célszerű fogalmazására, és mindenkor célnak legmegfelelőbb lapválasztásra nézve kimerítő felvilágosítások szívesen adtnak. Mosse Rudolf hirdetési irodája minden nagy városban saját irodával rendelkezik, nálunk: **Budapest, IV. Ferenciek-tére 3.**

IRODALOM. SAJTO. MŰVÉSZET.

— **A „Zenélő Magyarország”** zongorá zeneműfolyóirat 1905. évi XI. évfolyamú első füzeté a következő érdekes tartalommal jelent meg: I. Lányi Ernőtől „Olyan vagyok mint a virág” és „A leánynak annak rossz” két eredeti magyar dalt. II. Greizinger Ivántól „Gavotte” hegedűre zongorakísérettel. III. Heidlberg Falk „Szidi-Szidi” kuplé dalát. IV. Zichel H. „Korholy induló” című humoros indulót.

A „Zenélő Magyarország” írói és munkatársai a bel- és külföld legjobb nevelő zeneszerzői és havonta kétezer megjelenő füzetében mint első hozza a zenemű ujdonságok legiavát, a magyar nóták, műdalok, kuplék, operettek és operák részleteit, indulók, keringők a salondarabokat zongorára.

Előfizetői teljesen nélkülözhetik a drága külön hangjegyek kiadványokat. Ne mulassza el egy zongorázó sem, ez egyet

len gazdag tartalmu zenefolyóirat megren delését.

Előfizetési ára: egész évre — 24 füzetben 250 zeneoldala — 12 k. félévre — 12 füzetben 124 zeneoldala — 6 k. — negyedévre — 62 zeneoldala 6 füzetben — 3 korona.

Az eddigi 11 évfolyam mind kapható, füzve évfolyamonként 12 k. diszkótésben 1 koronáért, ugy az eddigi 278 füzet is 60—60 fillérjével folyton kapható. Mutatvány számot és kimerítő árjegyzéket ingyen és bérmentve küld a „Zenélő Magyarországnak” (Klökner Ede) zeneműkiadó hivatala Budapest VIII József-körút 22/24.

Menetrend.

Nkikindáról (Temesvárra) ind. von. ideje

6³² (reggel) személy vonat
12⁴⁷ (délután) gyors „
3⁵⁷ („) személy „
6⁵⁹ (este) gyors „
7⁵⁰ (este) személy „
3⁴⁶ (éjjel) személy „

Nkikindára (Temesvár felől) érkezési idő

6³¹ (reggel) személy vonat
8⁵⁴ (reggel) gyors „
5⁰⁶ (délután) személy „
10⁰⁶ (délélőtti) személy „ (követlen v. Bázisáról)
2⁵⁷ (délután) gyors „
11¹⁶ (éjjel) személy „

Nkikindáról (Szegedre induló vonat

6³⁴ (reggel) személy vonat
8⁰⁷ (reggel) gyors „
11⁰⁶ (délélőtti) személy „
3⁰³ (délután) gyors „
5⁰⁰ (délután) személy „
11²⁸ (éjjel) személy „

Nkiki dára (Szegedről) érk. a vonat

6³² (re gel) személy vonat
12⁴³ (de után) gyors „
3³⁷ (d után) személy „
6⁰⁷ (d után) személy „
7¹³ (ej le) személy „
3³³ (és tel) személy „

kikindára (N.-Becskekről illetve Szőregh felől Karlován át) érk. a vonat

6³⁴ (reggel) személy vonat
8⁴¹ (reggel) „ „ (közv. v. Becskerekéről)
(délután) „ „
1⁵³ (éjjel) vegyes „

Okikindáról (N.-Becskekre illetve Karlován át Szőreghre indul a vonat

(3⁵⁰ éjjel) vegyes vonat
11⁰⁶ (délben) személy „ (N.-Becskekre felé nincs csatlakozás)
1⁰⁶ (délután) „ „ (Szőregh felé nincs csatlakozás)
7¹³ (este) „ „ (Követlen vonat Becskerekre)

Feladószerkesztő és fapulatudonos

KRMÉNY JÁNOS.

Kiadó-Nyomda, Nkikindán Telefon. sz. 18.

Hirdetések.

LÖRINCZ ISTVÁN

cipésmester

a legrégibb lábbeli

készítő Budapestben

Részt vett és kitüntetést nyert minden nagyobb kiállításon 1872. óta — Párisban több kiállításon nyert elsőrendű kitüntetést.

Megrendelésre készült legfinomabb és elegáns női és úri cipőket, továbbá szalon, estély- és fantasie-cipőket a legújabb technikával, valamint erős, vízhatlan orosz bagaria cizmákat, ugyazintén vadász-cipőket és csizmákat, a legújabb technikával és legújabb anyagokból. Jutányos árakon.

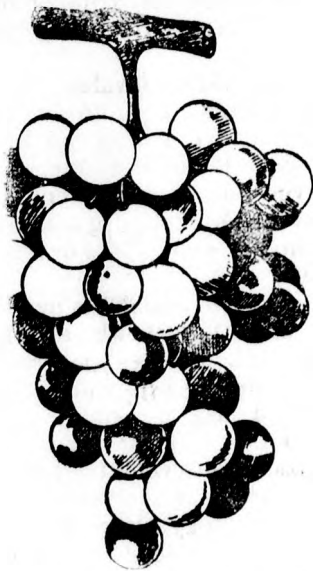
LÖRINCZ ISTVÁN

Budapest, IV. Múzeum-körút 5. sz.

Unz. I. b. 1905

Milleniumtrep Nagyósz

LEGRŐSÖBB ÁRAKI

LEGRŐSÖBB ÁRAKI

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segéllyel és állami felügyelet mellett létezt.

BRÁZAY FÉLE SÖSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ MELLEKELVE VAN!

Kis hirdetések.

Akinek

ismeretségi híján

házastársra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, vinczellerre, kertészre,

kulcsárnőre, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgárra, pénzeszedőre, házmeesterre, stb.-re van szüksége

Aki

eladni kíván

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát,

üzletet, műhelyt, lakást, stb. vagy

Aki

bérbeadni kíván

birtokot, házat, vadászterületet, halászatot,

házat, telket, boltoka kocsit, lovat,

Aki

válmely állást betölteni kíván: legbiztosabban értezt, ha

a „Torontáli Közlöny”

kis hirdetési

rovatát használja.

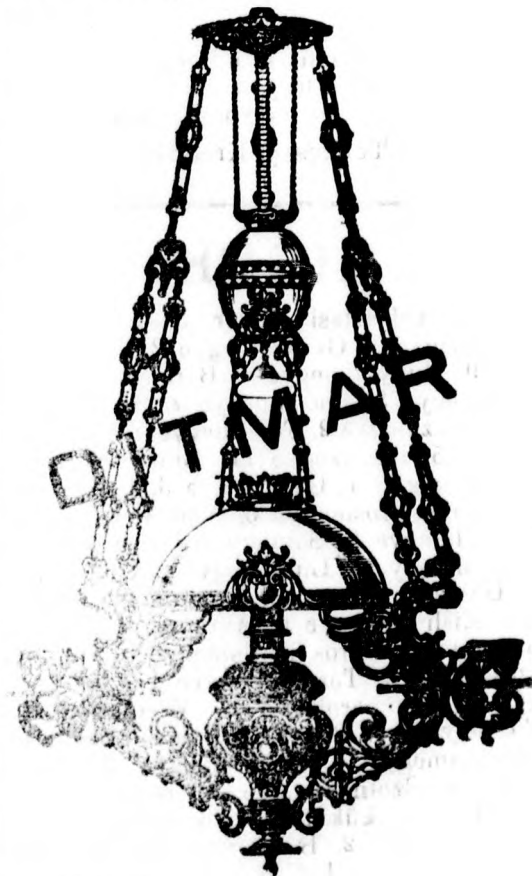
A Kiadó-Nyomdában jó házból való két fin tanonczal azonnal felvétetek.

Grifatong Péter

Ferencz József-tér Városi szálloda mellett

NAGYKIKINDA.

Nagy üveg- és porcelán raktár, dus választék függő- és asztali lámpákban a legújabb DITMÁR égővel, továbbá úkrök és képek.

Különösen nagy raktár és dúsválaszték felette izékes és csinos alkalmi- és lakodalmi ajándékokból.

Elvállalja új épületek üvegrészeinek készítését, továbbá képkeretezéseket pontos és szolid kivitelben olcsó, szabott árakban.

MEGHIVÁS.

A közgazdasági Bank részvénytársaság

nagyikikineai czég f. év február hó 2-án d. u. 3 órakor az intézet hivatalos helyiségében

XII-ik évi rendes közgyűlését

tartja, melyre a t. részvényeseit az alapszabályok 10. 12 és 13. §-aira való utalással ezezzel meghívja.

Tárgysorozat.

1. Az alapszabályok 16. § s a értelmében intézeti elnök választása.
2. Az igazgatóságnak a lefolyt 1904. évi XII-ik üzletéről szóló jelentése.
3. Az igazgatóságnak a tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslatáról.
4. A felügyelő bizottság jelentése a zárszámadásokról, mérlegről és az igazgatóságnak a nyereség felosztására vonatkozó javaslatáról.
5. Az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény feletti határozathozatal.
6. Az igazgatóság elnökének és tagjainak évi tisztelet díjának megállapítása.
7. A sorrend szerint kilépő három igazgatósági tag helyének választás útján való betöltése.
8. A felügyelő-bizottság tagjainak választása.
9. A választmányi tagok egyharmadának megválasztása.
10. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból.

10. §. A társaság ügyeiben a részvényesek az őket megillető jogokat a közgyűlésen gyakorolják, melyek minden körülmények között három nappal a társulat a pénztáránál vagy az igazgatóság által a meghívási hirdetményben a célra kijelölt helyen letett részvénytulajdon egy szavazatra jogosít.

A letett részvényekről kiadott elismervény a közgyűlésre való részvétele igazoló jegyül szolgál.

13. §. Senki sem bírhat husz szavazatnál többet úgy saját nevében, mint meghatalmazás útján együtt.

Az 1904. évi mérleg és az igazgatóságnak ezen üzleteiről szóló jelentése f. évi január hó 23-ától kezdve a bank hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt ki lesz téve és a nyomtatott példányban a t. részvényesek rendelkezésére áll.

Vagyon				Mérleg-számla 1904. december 31-én.				Teher					
				korona	f.					korona	f.	korona	f.
Pénzkészlet	—	—	—	85566	62	Részvénytőke	—	—	—			200000	—
Váltók	—	—	—	1791302	84	Tartalékalap	—	—	—			120000	—
Jelzálog kölcsönök	—	—	—	1415343	45	Jótekmény-célú alap	—	—	—			2400	—
Ertékpapírok	—	—	—	173764	—	Veszteségre szánt alap	—	—	—			2200	—
Folyószámla-adósok	—	—	—	52346	90	Betétek	—	—	—			2008007	30
Ingatlanok	—	—	—	23087	97	Engedményezett jelzálogkölcsön	—	—	—			1170485	48
Berendezés	—	—	—	5301	85	Folyószámla hitelezők	—	—	—			815	21
Különbfélék	—	—	—	1634	15	Betét kamat adó	—	—	—			3933	84
Hátralékos jelzálog kamat	—	—	—	4022	54	Átmenő váltó kamat	—	—	—			14000	—
						Osztalék	—	—	—			100	—
						Nyeremény:							
						Áthozat a múlt évről	—	—	—	666	45		
						Folyó évről	—	—	—	29762	04	30428	49
				3552370	32							3552370	32

Tartozik				Nyereség- Veszteség-számla 1904. december 31-én.				Követel					
				korona	f.	korona	f.					korona	f.
Leírás	—	—	—	589	—	Rendelkezésre álló nyeresemény	—	—	—			666	45
Helyiségbér	—	—	—	1320	—	Ingatlan haszonbér	—	—	—			1776	38
Fizetések	—	—	—	15765	02	Folyószámla kamat	—	—	—			5195	80
Betét kamat	—	—	—	79466	32	Ertékpapír kamat	—	—	—			7767	50
Betét kamat adó	—	—	—	7863	17	Jutalék	—	—	—			1563	—
Visszleszámítolási kamat	—	—	—	1654	67	Jelzálogkamat	—	—	—			23227	19
Adók	—	—	—	10400	38	Váltó kamat	—	—	—			111700	07
Kezelési költség	—	—	—	3488	12								
Illetékek	—	—	—	1221	17								
Nyereség:													
				152196	34							152196	34

A pénztárért: Nikolits s. k., Adamovits Miklós s. k., Pavlicsek József s. k., Dr. Bogdán Zsivko s. k., Nikolits Lázár s. k., Bogdán Márkó s. k., Schwarcz Gusztáv s. k.
 pénztárnok. ig. tag. ig. tag. ig. elnök. ig. tag. ig. tag. cégvezető titkár.

Az igazgatóságért: Jelen mérleget és a csatolt veszteség és nyereség számlát a fő- és segéd-könyvekkel összehasonlítottuk azok egyes tételeit a megejtett leltározás után a főkönyvvel és a tényleg meglevő értékkel megegyezőnek a törvény és alapszabályaink értelmében felállítottunk találtuk.

Veszelinovits Milivoj s. k. Lotits Lyubomir s. k. Novakovits János s. k. Kutschera Method s. k. Manojlovits István s. k.
 f. b. tag. f. b. tag. f. b. tag. f. b. tag. f. b. tag.

Nagykikinda város központi választmányától.

5. szám

közp. v. 1905.

Ő császári és apostoli király Felsége az 1905-1910-iki országgyűlést 1905. évi február hó 15. napjára egybehívni méltóztatván, Nagyikinda városa részéről küldendő képviselő választására vonatkozólag a központi választmány az alábbi hirdetményt bocsájta ki:

Hirdetmény.

Ezennel közhirre tétetik, hogy

1. Nagyikinda városa részéről küldendő országgyűlési képviselő választására az

1905. évi január hó 28-ik napja

tűzetett ki, a mely napon a választási eljárást a választási elnök reggel 8 órakor fogja megnyitni a városház erkélyéről;

2. A választás vezetésére elnökül dr. Zsiros Lajos ügyvéd, a választási elnök helyetteséül Manojlovits István városi mérnök, szavazatszedő küldöttségi elnök helyetteséül Majinszki Lukács és Müller József városi tanácsnokok, választási jegyzőül Popovits Armand és Vangyel Géza város jegyzők, választási jegyzők helyetteséül Kolling Mihály kataszteri nyilvántartó és Damjanovits Sándor városi íktató lettek megválasztva.

3. Képviselőjelöltet a választókerület 10 választójának kell együttesen ajánlani. Ezen ajánlat írásban adandó át a választási elnöknek, ki azt az általa meghatározandó helyen és időben a választást megelőző napon is átveheti, legkésőbb azonban ily ajánlat félórával a választás megnyitása után adandó át a választási elnöknek.

4. A mennyiben egynél több képviselő ajánlatnák, a szavazás két helyen fog eszközölni és pedig azon választói jogosultsággal bíró személyek, a kik a választók névjegyzékében családneveik kezdő betűi szerint A—M ig bezárólag vannak felvéve, a helybeli róm. kath. hitfelekezeti iskolaépület IV. leosztály tantermében működő s dr. Zsiros Lajos választási elnök vezetése alatt, Majinszki Lukács szavazatszedő küldöttségi elnök helyetteséből, Popovits Armand választási jegyzőből és Kolling Mihály választási jegyző helyetteséből álló küldöttség előtt adhatják le szavazataikat; míg ellenben azok, a kik a választók névjegyzékében családneveik kezdőbetűi szerint N—Zs ig bezárólag vannak felvéve, a helybeli gör. kel szerb hitfelekezeti központi iskolában a „Gusle“ zenecsarnok termében működő s Manojlovits István szavazatszedő küldöttségi elnök vezetése alatt, Müller József szavazatszedő küldöttségi elnök helyetteséből, Vangyel Géza választási jegyzőből és Damjanovits Sándor választási jegyző helyetteséből álló küldöttség előtt adhatják le szavazataikat.

5. A választók személyazonosságának ellenőrzésére a választási elnök vezetése alatt álló küldöttséghez Augusztin Miklós városi főjegyző és Dús Sándor városi főügyész, a szavazatszedő küldöttségi elnök működése alatt álló szavazatszedő küldöttséghez pedig Serb István városi tanácsnok és Spitzer Mór városi főorvos rendeltettek ki azonossági tanúknak;

6. az ajánlattal egyidejűleg minden jelölt részére minden szavazatszedő küldöttséghez egy bizalmi férfi jelölendő, szabadságában áll azonban az ajánlóknak minden küldöttséghez két bizalmi férfit jelölni;

7. minden jelöltnek bizalmi férfi is joggal bír arra, hogy a választókerületből egy lakost mint azonossági tanút jelöljön meg;

8. bizalmi férfiak csak az ugyanazon törvényhatóság területén lakó egyének jelölhetők;

9. a szavazás elrendelése esetén a szavazás mindkét szavazatszedő küldöttség előtt reggel 9 órakor fog megkezdődni s megszakítás nélkül folytatattni;

10. a választási eljárásnak az 1899 évi XV. t. cz. 155. §-a alapján történt elhalasztása esetében, úgy az ajánlat beadására meghatározott fél óra, valamint a szavazás elrendelésére meghatározott egy óra is a tényleges megnyitás időpontjától fog számittatni;

11. a választásnál szavazati joggal csak azok bírnak, kik a folyó 1905. évi választói névjegyzékben bejegyeztettek;

12. a küldöttségi elnök által kihuzott sors dönt a felett, melyik jelöltre szavazók bocsájthatnak először szavazáshoz;

13. a szavazás nyilvánosan élszóval történik;

14. kérdést a választóhoz csak a szavazatszedő küldöttségi elnök intézhet;

15. ha a választási elnök a bizalmi férfiakat a választás folyama alatt eltávolította, vagy azok működésüket abba hagyták az ajánlóknak jogukban áll azok helyett más bizalmi férfiakat jelölni;

16. a szavazóhelyiségben csak a szavazatszedő küldöttség tagjai a közigazgatási tisztviselő, a bizalmi férfiak, a jegyzők mellé rendelt írások, a tanács 2 kiküldött tagja, a jelöltek bizalmi férfiai, az utóbbiak által megjelölt azonossági tanúk és a szavazásra beszólitott választók lehetnek jelen;

17. a választók a szerint, a mint egyik vagy másik jelöltre szavaznak, fognak szavazásra bocsájthatni;

18. a választóknak a választásnál semminemű fegyverrel vagy bottal megjelenni nem szabad;

19. a választók szabadságának biztosítására különösen pedig azoknak bevonulására és a választási szék helyen leendő elhelyezésére nézve a választási elnök előlegesen fog intézkedni s intézkedéseit alkalmas módon közvéleményre juttatni.

Kelt Nagyikindán a központi választmányának 1905. évi január hó 11-én tartott üléséből.

Majinszki Lukács, Dr. Bogdán Zsivko,
központi választmányi jegyző. központi választmányi elnök.

Oh jaj!

Magfojt ez az átkozot köhögés!

Köhögés reketség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona
Próbadoz 50 fillér.

Fő és szétküldési raktár:
„NÁDOR“ GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci körút 17

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

KAPHATÓ: Nagy-Kikindán: Csermák Karoly, Erős Aladár, Radulovits N. Rogátsy Kálmán, Neu mann Ferencz gyógyszerárában. Csatádon: Bierbaum Gyula gyógyszerárában. Német Csanádon: Dermia Róbert gyógyszerárában. Török-Kanizsán: Bagary Géza gyógyszerárában. Zombolyán: Dr. Botos Kornél, Holz Mátyás gyógyszerárában.

Sok ezer ember egészsége

forja megvédeni a legújabb, szabadalmi azeti

„Japan“ kloset-ülés.

Minden árnyékzékre alkalmazható.

Vizöntítés nélkül!
Teljesen szagtalan!
A legnagyobb tisztaság!
Nem lagyhat be!
Nem dugulhat be!
Léghezátmentes!

Utólagos ási cikkek. Szobaklosettel.
Delegelő kocsi.
Képes árjegyzék kívánatra ingyen.

Guttmann L. kloset-gyár
BUDAPEST, IV., Városház-utca 2. szám
(Kossuth Lajos utca sarkán.)